

EKBren Batzarre Nazionalaren aurrean

PAULO AGIRREBALTATEGI

Martxoaren 5ean egingo du EKB (Euskal Kulturaren Batzarre)k II. Batzarre Nazionala, Donostiako Zorroagan. Hori dela eta, zenbait argibide eta gogoeta batzuk azaltzeko une egokia izan daiteke.

Duela bost urte kaleratu zen EKB, euskal kulturako sail ezberdinetako talde, elkarte eta erakunde herritarren koordinakunde zabala eratzeko, Euskararen normalkuntzarako plangintzaren herri-oinarri eta eragile gisa. Gerotik hainbat bider agertu izan ditu bere asmoa eta helburuak; eta euskararen eta euskal kulturaren alorreko hamaika ekintzaren bultzatzaile (edota antolatzaile) eran azaldu da EKBren izena.

Idazkaritza teknikoaren eta koordinazio-arduradunen eguneroko lanaz gain, zenbait lan-batzordetan oinarritzen da EKBren ihardunbide normala. **Nazio-Batzordea** da organo funtsezkoetako bat, koordinaturik dauden talde eta elkarte eta erakunde guztien ordezkariak osotua; horren iraunkortasuna **Batzorde Iraunkorrak** betetzen du. **Batzarre Nazionala**, EKBn koordinaturik dauden talde, elkarte eta erakunde guztietako lagunek osotzen dute.

Lehen Batzarre Eibarren eta Iruñean

Bere lehen Batzarre Nazionala 1984eko uztailean egin zuen EKBk, bi saiotan (Eibarren aurrena eta Iruñean, UEUren barruan, bigarrena).

Batzarre horretan euskararen egoera eta dinamika aztertu ziren, euskal kulturarako sail bakoitzeko

koa eta orokorra. Era berean Euskararen normalkuntzarako plangintza orokorra bideratzeko abiarburuak eta helburuak definitu zituen EKBk; azkenik EKBren beraren ihardunbidearen ardatzak zehaztu ziren.

Batzarrean abiatutako bideraturiko lana geroko hilabeteetan luzatu eta sakonduz joan zen; hainbat txostenetan gauzatu zen. Guzti horien laburpena 1985ean argitaratu zuen EKBk, **Jakin** aldizkariaren 34. zenbakian, monografia gisa, eta **Euskararen Plangintzarako Oinarriak** tituluarekin.

EKBren asmoa, helburuak, egitura eta ihardunbidea ezagutzeko oinarriko testua da oraindik dossier hori. Bestalde, hor egindako euskararen egoera eta dinamikaren analisiak oraindik ez du bere balioa galdu, nahiz eta gaurkotzeko eta berritzeko izan.

EKB, bidea irekitzen

“Ekin koordinazioaren bideari” izan da EKBk aurten erabili izan duen sloganetako bat. Horretan dihardu orain arteko bost urteotan, euskararen berreskurapenerako eta plangintza orokorrerako behar-beharrezkotzat jotzen duelako.

Euskal Kulturako hainbat sailetan eraturik dago EKB: Irakas-kuntzan, Unibertsitatean, Komunikabideetan, Administrazio Publikoko itzultzaileen artean, Antzerki-sailean, Hilduei euskara irakasteko sailean, liburu eta diskagintzan. EKBn koordinaturik daude, bestalde, euskal kulturako talde eta elkarte ugari: UEU, GILE, EATB, EHE, **Jakin**, Argia, AEK, etab. Beste hainbat el-

karte eta erakundekin elkarrizketak oso aurreraturik daude, koordinazioa zabaltzeko asmoz. Iparraldean ere EKBren asmoa gorpuzteko urrats zenbait emana dago.

Kultur sail bakoitzeko koordinazioan oinarritzen da EKB, eta sail horietako talde eta elkarten arteko batzarre zabala izan nahi du, Euskal Herri osokoa. Baina kultur sailetako EKBekin batera, herrietako EKBak osotzen dute Batzarrea. Alde honetatik oso garrantzizkoak dira hainbat herri eta auzotan eratu diren EKBak, bertako euskararen normalkuntzarako plangintzari eta ekintzari begira bereziki.

Koordinazioa ez da, hala ere, azken helburua. Horretara iristeko bidea eta iharduteko forma da. Hainbat zerbitzutan oinarritzen da koordinazioa: horien artean aipatzekoa da Euskarari eta euskal kulturari buruzko dokumentazio eta informazio-zentrua eta zabaltzen hasia den **Prentsa Dokumentazio Zerbitzua**. Kultur sailen eta elkarte ezberdinen arteko hainbat ekintzetan konkretatzen da, bestalde, EKBren koordinazioa: antolatuta izan duen **Euskararen Egun Nazionala** gain, une honetan erabat garrantzi handikotzat jo behar dugu datozen bi hilabeteotan Ikastolen Konfederazioarekin batera aurrera eramango duen kamapaina zabala, **Bateginik** izenpean.

Bost urteotan EKBk bide egoki eta beharrezko bat markaturik duela uste dugu; baina oraindik ebakitzeko eta egiteko da bide luzea. *Proiektu ireki bat da funtsean EKB, zabaltzeko eta sendotzeko.*

II. Batzarre Nazionala

Bateginik kanpainaren bi hila-

beteko arkuaren barruan eratu eta gauzatu da, hain zuzen, EKBren bigarren batzarrea: martxoaren 5ean abiatu eta maiatzean egingo den beste bilera zabalean burutuko da. Tarteko prozesu horretan batzorde batzuk txostenak landu eta zuzenduko dituzte eta kultur sailetako eta herrietako EKBek, beren egituratzea zabaltzearekin eta finkatzearekin batera, txosten horiek aztertu eta osotuko dituzte.

Ekintzaldi eta eraketaren testuinguru eta dinamika horren barruan EKBren Batzarre “iraunkorraren” lana lau kapitulu nagusi hauek lotuko da:

1. Euskararen normalkuntzaren balantzea, azken hamar urteotako bidearen eta ahaleginen ondoren: Euskal Herri mailan, kultur eta gizarte-sail bakoiten eta herri bakoitzeko egoerari begirada egiteko azterketa.

2. Herri-dinamikaren funtzioa euskararen berreskurapenean eta euskal kulturaren berbikundean, eta haren eraketaren garrantzia eta forma.

3. EKBren aurrerabidea: bost urteotako balantzea; abiarburuak eta helburuak sakontzea; EKB sektorialak eta lokakalak zabaltzea; barne-eraketa zehaztea eta bizkortzea; erakunde ofizialekiko eta bestelako erakunde kultural eta sozialekiko harremanak argitzea eta areagotzea; koordinazio-zerbitzuak indartzea; nazioarteko harremanak bideratu eta gauzatea.

4. Datozen hamar urtetarako EKBren “estrategia”, euskararen normalkuntzarako plangintzari eta euskal kulturaren berbikundeari begira.